

[Bertel Dahlgaard.]

hedens karakter; det var en fortaelse, den højtærede justitsminister gjorde sig skyldig i.

Ja, så har jeg, hr. formand, en enkelt bemærkning til, kun nogle få ord, som ikke direkte vedrører selve ombudsmandssystemet, men som alligevel ligger meget tæt op til det spørgsmål. Det er ikke omtalt i forfatningskommissionens betænkning, men jeg gør opmærksom på, at det underudvalg, der har beskæftiget sig med dette spørgsmål, tillige har skullet beskæftige sig med problemet offentlighed i administrationen.

Vi ved alle, at man i Sverige har et meget omfattende offentlighedsprincip i administrationen, altså en ret for den enkelte, almindelige borger, en ret for pressen til i meget stort omfang at forlange alle „handlingar“, som man kalder det, alle dokumenter, udleveret fra administrationen, som foreligger til belysning af en sag. Det blev forholdsvis nøje drøftet også i dette underudvalg, men efter denne drøftelse måtte vi erkende, at vi ikke uden videre ved en grundlovsbestemmelse burde indføre et almindeligt offentlighedsprincip, også fordi det ikke på forhånd og i løbet af kortere tid ville være muligt at godtgøre, hvilke tilfælde — det er jo i Sverige mange tilfælde — der måtte undtages fra princippet. Det, jeg vil gøre det høje ting opmærksom på, er, at dermed er ikke sagt, at det pågældende underudvalg mente, at hele dette spørgsmål måtte skydes til side, tværtimod, og udvalget udtaler derfor også til forfatningskommissionen, at det ville være ønskeligt, om dette spørgsmål blev gjort til genstand for en indgående undersøgelse, som, siger underudvalget, også må kunne omfatte spørgsmålet om en revision af loven af 2. februar 1866 om erklæringers meddelelse til ansøgere og klagere, altså med andre ord hele spørgsmålet om offentlighedsprincippet.

Det er direkte nævnt, at man herunder ønsker, at spørgsmålet om administrationens forpligtelse til at begrunde sine afgørelser skal tages op. Vi kender jo alle den lille meddelelse, som borgere får fra en administration, som man har ansøgt om det ene eller det andet, at under de foreliggende

omstændigheder kan det ansøgte ikke bevilges. Nu erkender jeg selvfølgelig, at navnlig under ekstraordinære forhold er det en utænkelig tanke, at enhver afgørelse i anledning af de mangfoldige ansøgninger, det drejer sig om, skulle have en omfattende begrundelse, men der er for mig ikke tvivl om, at der foreligger et problem på dette område, og at det ville være til stor betryggelse for borgerne og imødekomme et stærkt ønske fra befolkningens side, hvis man kunne gennemføre, at administrationen i højere grad begrundede sine afgørelser.

Hans Hansen (Rørby): Efter de ordførertaler, der er holdt, kan man vel sige, at sagen er belyst så grundigt fra alle sider, at det er vanskeligt at fremføre noget nyt til belysning af den. Det hedder i formålsparagraffen i lovforslaget, at efter hvert rigsdagsvalg vælger rigsdagen en ombudsmand, og lovforslaget støttes på § 55 i grundlovsforslaget, som nu ligger på rigsdagens bord, og giver de nærmere regler for, hvad ombudsmandens opgave skal være. Efter de ordførertaler, der er holdt i dag, kan man vel tro på, at forslaget vil blive ophøjet til lov efter den nærmere undersøgelse, som nu skal finde sted i det udvalg, der vel skal nedsættes.

Selvom vi er så lykkeligt stillede i vort land at have en hæderlig embedsstand af meget høj kvalitet — efter min erfaring i de år, jeg har været i rigsdagen, har embedsmændene været umådelig imødekomende overfor ethvert andragende, enhver sag, som jeg har prøvet at skaffe oplysning om på andres vegne —, er det naturligvis uundgåeligt, at der nu også sker ting, som kan se mærkelige ud, og hvis det foreliggende forslag kan medvirke til, at man undgår noget sådant, og kan skabe en tryghedsfølelse i befolkningen, så er det i hvert fald et forsøg, der er værd at gøre, og jeg kan ikke se nogen som helst grund til, at man ikke skulle gøre dette forsøg, selvom man fra forskellig side kan tillægge det større eller mindre betydning.

Der kan naturligvis forekomme sager og administrativ behandling af sager, som